

Brigádníkem na kombajnu

V době omezeného vycházení častěji sleduji některý ze stočtyřiceti televizních kanálů, které nám poskytuje televizní kabel. Úplně náhodou jsem „natrefil“ na film o obilních kombajnech – a s úžasem zjistil, že první kombajn měli nikoliv v SSSR, ale v Americe, a to už v roce 1834! Táhl ho dvacet koní, ale praktický moc nebyl.

To však vyvolalo mé vzpomínky na to, jak jsem sám na kombajnu pracoval. Bylo to v létě 1959; abych překonal očekávané nekonečné prázdniny mezi maturitou a vysokou školou (a taky abych vydělal nějakou tu korunu), přihlásil jsem se na žně jako pomocník na kombajnu; ten se jmenoval „Stalínek“ a byl v majetku Strojné traktorové stanice v obci Příkazy u Olomouce. Mým „šéfem“ byl zarytý starý mládenec Květoš, který (jak jsem zjistil posléze) si rád vypil.

Při prvním setkání to ale vypadalo, že bude přísný, ale spravedlivý. Seznámil mne s mými povinnostmi, které začínaly každý den ráno asi půl hodiny před vyjetím. Musel jsem na tom velkém stroji obejít asi dvacet míst s mazacím lisem (my jsme mu říkali „dekalamitka“), abych do maznic natlačil trochu vazelíny. Po nastartování jsme dojeli natankovat a pak už hurá na pole!

Při vlastní práci na poli jsem hlídal naplnění zásobníku zrní, zavčas přivolával traktor nebo nákladák k jeho odvozu, pomáhal Květošovi při odstraňování poruch (kterých bývalo občas docela dost). Když vše fungovalo, jak má, na chvíli mi to Květoš „půjčil“ a já jsem plný pýchy ovládal tento veliký stroj sám. Když bylo sucho, končili jsme pozdě odpoledne a já se už nemohl dočkat sprchy, abych ze sebe smyl prach a špínu. Zvlášť, když jsme byli „v ječmeni“, osiny z klasů dokázaly pěkně „pokousat“!

Asi po týdně jsme byli hotovi, ale místo ukončení jsme se (po veřejných silnicích!) přesunuli na Bruntálsko, kde žně teprve začínaly. A teď se projevila únava, kterou Květoš zaháněl v místní hospodě, odkud se vracel občas až k ránu. Když jsem jej pak ráno budil – „jeď natankovat, přijdu tam“ – kolikrát přišel až na pole, kde už jsem měl kus pole posečený!

Závěr mé brigády byl jaksepatří efektní – když jsme se poslední den – v sobotu – vraceli z pole a já elegantně „trůnil“ na zábradlíčku vedle Květoše za volantem, najednou se náš kombajn postavil „na nos“ a já jsem div nespádl na ostrou kosu! Vzápětí jsme zjistili, že se něco v převodovce „zaseklo“, takže to nejede ani dopředu, ani dozadu – nakonec nás traktor dotáhl do vesnice a zatím, co ostatní jeli v neděli domů na Hanou, my jsme vlezli pod kombajn a hledali závaďu. No, byl to ulomený zub v převodovce, který se zaklínil mezi další dva zuby – po jeho nalezení a odstranění jsme, jaksepatří špinaví a utahaní, dojeli pozdě večer domů.

Tento neslavný konec byl napraven slušnou odměnou, kterou jsem investoval především do mé fotovýbavy – a životními zážitky, na které vzpomínám dodnes!